

КИЇВ/КYIV

1-3 ЧЕРВНЯ 2017/JUNE 1-3, 2017

УВАЖЕ

ПОГРАНИЧЧЯ

інтерпретації культур та стратегії співжиття

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
KYIV

RESEARCH INSTITUTE
OF UKRAINIAN STUDIES

THE WORKING GROUP ON RELIGION
IN THE BLACK SEA REGION

IMAGINARY

BORDERLANDS

Interpretations of Cultures and Strategies of Coexistence

Науково-дослідний інститут українознавства МОН України
Відділ культурологічних досліджень
Research Institute of Ukrainian Studies, Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Culturological Research

Представництво Фонду імені Гайнріха Бьоля в Україні
Heinrich-Böll-Stiftung Ukraine

Робоча група з вивчення релігії у регіоні Причорномор'я
The Working Group on Religion in the Black Sea Region

Перший міждисциплінарний міжнародний семінар-практикум для молодих учених
First Interdisciplinary International Workshop for Young Scholars

Уявне пограниччя: інтерпретації культур та стратегії співжиття
Imaginary Borderlands: Interpretations of Cultures and Strategies of Coexistence

КИЇВ/KYIV

1 – 3 червня 2017/June 1 – 3, 2017

КОМУНІКАЦІЙНЕ ПОГРАНИЧЧЯ

В умовах сучасної кризової ситуації в Україні значно загострилися наявні конфлікти між різними соціальними групами, впав рівень довіри і толерантності в суспільстві. Наразі вкрай важливо обрати шляхи до взаєморозуміння між різними культурними групами та стимулювати пошук дієвих стратегій співжиття. Для цього пропонується сформулювати нове бачення пограниччя не як реальної, а як уявної межі, яка виникає тоді, коли стереотипні уявлення домінують над досвідом реальної комунікації.

Пограниччя – це лімінальний простір по обидва боки кордону. Це місце, де існують особливі крос-кордонні спільноти, де мешкають люди, чиє життя й засоби проживання залежать від вміння переходити фізичні кордони між державами та соціокультурні кордони між різними етнічними,

релігійними й мовними групами. У випадку з «уявним» та «фантомним» пограниччям ми говоримо про зони, які були прикордонними, однак змінили свій статус під впливом політичних подій. Втім зміна фізичних кордонів не завжди збігалася зі зміною культури відповідних територій, їхньої етнічної, конфесійної, соціальної структури.

«Уявні пограниччя» – це території різних дискурсів пам'яті, прихованих образ, кривд, та латентних конфліктів, які можуть вибухнути і спровокувати конфронтації під впливом політичних змін у державах. Актуальність і нагальна необхідність академічного дослідження «уявних пограниччя» задля розробки дієвих стратегій їхнього розвитку та кореляції співіснування різних етнічних, культурних і релігійних груп видається очевидною.

Тематичні напрямки роботи практикуму:

- західні та східні фронтири України: від пост-травми до актуального досвіду;
 - соціокультурне пограниччя Північного Причорномор'я та Криму;
 - фантомні кордони на пострадянському просторі;
 - уявні кордони: стереотипи, міфи, образ «іншого»;
 - border studies: на межі дисциплін.
-

Захід відбудеться у формі семінару-практикуму, присвяченого важливим питанням інтерпретації культур пограничних спільнот, з подальшим практичним виробленням стратегій їхнього добросусідського співжиття та взаємної інтеграції. Обговорення й наукові доповіді будуть тематично орієнтовані на дискусії про конструктивну інтеграцію, розвиток толерантності між різними етнічними, культурними та релігійними групами та зменшення наслідків неподоланого минулого на етноконтактних прикордонних територіях. Передусім це стосується окремих ділянок польсько-українського, румунсько-українського та російсько-українського погранич.

THE IDEA

The current crisis in Ukraine has already exacerbated existing conflicts between various social groups, reducing the general level of social trust and tolerance. Therefore, it is urgently needed to choose the ways to enhance understanding among various cultures and encourage different social groups to look for adequate strategies to coexist. For this purpose we suggest to frame a new vision of the frontier area as not an actual (real), but as an imaginary border that occurs when stereotypes dominate the experience of real communication.

Borderlands are liminal spaces on both sides of the border. This is a place where specific cross-border communities coexist. There everyday life depends on the ability to move beyond state borders and the social-cultural borders between different ethnic, religious, and language groups. In the case of 'imaginary' and

'phantom' borderlands we are talking about the areas that were actual (physical) borders, but changed their status and meaning under the influence of political events. However, changing physical boundaries don't always coincide with cultural changes of definite regions, their ethnic, religious, and social structures. 'Imaginary' borderlands are terrains of contested memories, hidden wounds and offences, and latent conflicts that may explode in confrontations under the influence of political changes in the states. The urgency to conduct academic research on 'imaginary borders' is obvious.

The research areas of the workshop:

- Western and eastern frontiers of Ukraine: from post-trauma to actual experience;
- Social-cultural borderlands of northern Black Sea region and Crimea;
- Phantom borders in post-Soviet space;
- Imaginary borders: stereotypes, myths, the image of the 'other';
- Border studies: at the crossroads of disciplines.

The event will be held in the form of a workshop, dedicated to the essential problems of interpretation of border communities' cultures to work out strategies of neighborly coexistence and mutual integration. Discussions and presentations will be focused on integration, the development of tolerance between various ethnic and confessional groups, and reducing the consequences of unexamined histories in frontier areas. Here we mean, first of all, some areas of Polish-Ukrainian, Romanian-Ukrainian, and Russian-Ukrainian borderlands.

Організаційний комітет

Юлія Буйських
Олена Соболева
Тіна Полек
Оксана Овсіюк

Робочі мови

Українська, англійська

Регламент

Лекція

60 хвилин + 30 хвилин на обговорення

Презентація доповіді

20 хвилин

20 хвилин на після панельну дискусію

Адреса

01135, м. Київ, вул. Ісаакяна, 18, ауд. 206

Організатори висловлюють щире подяку всім, хто підтримував та надихав їх під час організації семінару-практикуму. Зокрема, проведення заходу уможливила підтримка, надана Представництвом Фонду імені Гайнріха Бюлля в Україні, а також «Робочою групою з вивчення релігії у регіоні Причорномор'я та Швейцарським Національним Науковим Фондом».

Organization Committee

Iuliia Buyskykh
Olena Soboleva
Tina Polek
Oksana Ovsijuk

Working Languages

Ukrainian, English

Time Limit

Lecture

60 minutes + 30 minutes for discussion

Paper presentation

20 minutes
20 minutes for after-panel discussion

Venue

01135, Kyiv, str. Isaakiana 18, room 206

The organizers want to express gratitude to all those who supported and inspired them during the organization of the workshop. The support of the workshop was received from Heinrich Böll Foundation's Office in Ukraine, and also the "Working Group on Religion in the Black Sea Region and the Swiss National Science Foundation."

-
- 09.00 **Реєстрація учасників/Registration of participants**
-
- 09.30 **Привітання і вступні коментарі/Welcome and Introduction**
- Welcome** **Богдан Галайко**, кандидат історичних наук, директор Інституту українознавства МОН України
- Марина Гримич**, докторка історичних наук, професорка, етнологиня, письменниця
- Introduction** **Iuliia Buyskykh**, ethnologist, Dr, Department of Culturological Research, Institute of Ukrainian Studies
-
- 09.50 **Лекція/Lecture** **Catherine Wanner**, Professor, History and Anthropology, the Pennsylvania State University, USA
- Urban Affect and the Politics of Place-Making in Chernivtsi** (Міський вплив та політика «творення місця» у Чернівцях)
- Модераторка/Moderator **Iuliia Buyskykh**
-
- 11.20 **Перерва на каву/Coffee-break**
-
- 11.40 **Панель/Panel** **«Від кордону пост-пам'яті до кордону актуальної травми: фантомні болі та стратегії виживання на заході та сході України»**
- “From the Border of Post-Memory to the Border of Actual Trauma: Phantom Pains and Strategies of Surviving in the West and East of Ukraine”
-

Тарас Радь, політолог, співробітник Центру дослідження українсько-польсько-словацького пограниччя при Українському Католицькому Університеті (Львів, Україна)

Польсько-український уявний простір: між Збручем та Сяном (Polish-Ukrainian Imaginary Space: Between Zbruch and Sian)

Наталія Литвинчук, кандидатка історичних наук, молодша наукова співробітниця відділу «Український етнологічний центр» ІМФЕ НАНУ

Транскордонна торгівля на українсько-російському порубіжжі: гендлювання чи стратегія виживання (Cross-border Trade on Ukrainian-Russian Borderland: Contraband Exchange or Strategy of Surviving)

Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair:
Ірина Коваль-Фучило, фольклористка, кандидатка філологічних наук, старша наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики ІМФЕ імені М. Т. Рильського НАН України

12.50 **Обід/Dinner** Адреса/Address: Ресторан Харчевня «Дон Вісенте» вул. Григорія Андрущенка, 6 В.

14.00 **Лекція/Lecture** **Tomasz Kosiek**, Dr, Associated professor, Institute of History, University of Rzeszów, Poland
Українці, русини, гуцули, corcitură. Проблеми ідентичностей слов'янськомовних мешканців румунського Марамурешу (The Ukrainians, the Rusins, the Hutsuls, and the corcitură. The identity's problems of Slavic-speaking dwellers of Romanian Maramures)

Модераторка/Moderator **Тіна Полек**

15.30 Перерва на каву/Coffee-break

15.50 Панель/Panel **“The Border and the Ethnicity in the Dimension of Power Hierarchies: Framing of Identities and the Modes of Migration”**

«Кордон та етнічність у вимірі владних ієрархій: конструювання ідентичностей та способи міграцій»

Roman Urbanowicz, Master’s degree studies, Department of Anthropology, European University of Saint Petersburg (Russia)

Overlapping Sovereignties at the Border: ‘Polish’ and ‘Lithuanian’ Structures of Power in South-Eastern Lithuania (Нашаровуючи державності на кордоні: «польські» та «литовські» структури влади у південно-східній Литві)

Ignacy Józwiak, Researcher, Centre of Migration Research, University of Warsaw (Poland)

Mobility, Work and Citizenship in Uncertain Times. An Ethnography of Cross-Border Links in Ukraine’s Far West (Мобільність, робота і громадянство у непевні часи. Етнографія кросс-кордонних зав’язків на далекому заході України)

Kamila Zacharuk, Research assistant, Institute of Political Sciences, Polish Academy of Sciences (Warsaw, Poland)

Being at Home and Abroad – the Diversity of Perspectives of Polish Minority’s Research in Ukraine (Бути вдома та за кордоном – різноманіття перспектив дослідження польської меншини в Україні)

Дискутант і голова панелі / Discussant and chair
Jens Adam, Dr. des., Lecturer in Cultural/Social
Anthropology, Department of European Ethnology,
Humboldt-Universität zu Berlin

17.10 **Лекція/Lecture** **Ольга Філіппова**, кандидатка соціологічних наук,
доцентка кафедр медіакомунікацій та соціології,
соціологічний факультет Харківського національ-
ного університету імені В. Н. Каразіна, Україна
**Етнічність між політикою ідентичності та по-
всякденною суб'єктивністю: дискурси та авто-
біографічні наративи в українсько-російському
прикордонні** (Ethnicity Between Identity Politics and
Everyday Subjectivity: Discourses and Autobiographical
Narratives in Ukrainian-Russian Borderland)

Модераторка/Moderator **Оксана Овсіюк**

18.40
|
19.00 **Підсумкове
обговорення
/Conclusive
comments**

Модераторка/Moderator **Оксана Овсіюк**

09.30 **Лекція/Lecture** **David Henig**, Dr, Lecturer, University of Kent, School of Anthropology and Conservation, UK
Everyday Diplomacy: Rethinking Coexistence in Postcosmopolitan Spaces (Щоденна дипломатія: переосмислення співжиття в пост-космополітичних спільнотах)

Модераторка/Moderator **Tetiana Kalenychenko**

11.00 **Перерва на каву/Coffee-break**

11.20 **Панель/Panel** **«Перехрестя ідентичностей в Україні: перед викликами націоналізму та пост-секуляризації»**

“The Crossroads of Identities in Ukraine: In Front of the Nationalism and Post-Secularism Challenges”

Nadiia Bureiko, Dr, head of Europeanisation Studies, Foreign Policy Council ‘Ukrainian Prism’ (Ukraine); Researcher at the Center for Governance and Culture in Europe, University of St. Gallen (Switzerland)

Bukovina as a Contact Zone: Identities and Perceptions in the Ukrainian-Romanian Borderland (Буковина як контактна зона: ідентичності та перцепції в українсько-румунському прикордонні)

Ольга Усенко, аспірантка кафедри соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (Харків, Україна)

Дискурс українсько-російського державного кордону в полі сучасних українських ЗМІ (The Discourse of Ukrainian-Russian State Border in the Light of Ukrainian Mass-Media)

Tetiana Kalenychenko, PhD student in Sociology of Religion, National Pedagogical Dragomanov University (Kyiv, Ukraine), Junior Visiting Fellow, Ukraine in European Dialogue, IWM (Wienn, Austria)

Borders between Religion and Nationalism Ideas in Ukraine (Кордони між релігією та націоналізмом в Україні)

Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair:
Олена Боряк, етнологиня, докторка історичних наук, старша наукова співробітниця відділу етнології Державного наукового центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф

12.50 **Обід/Dinner** Адреса/Address: Ресторан Харчевня «Дон Вісенте» вул. Григорія Андрущенко, 6 В.

14.00 **Лекція/Lecture** **Маруна Нрумч**, Professor in History, Ethnologist, Writer
Between a Church and a Mosque: Religious Practices in the Mixed Ukrainian-Lebanese Families (Між Церквою та Мечеттю: релігійні практики в змішаних українсько-ліванських родинах)

Модераторка/Moderator **Олена Соболева**

15.50 **Панель/Panel** **«Соціокультурне пограниччя: теорія орієнталізму, культурні стереотипи, образ “Іншого”»**
 “Social-Cultural Borderland: the Orientalism Theory, Cultural Stereotypes, and the Image of ‘the Other’ ”

Андрій Гриниха, магістрант гуманітарного факультету Українського католицького університету історик (Львів, Україна)

Північне Причорномор'я та Крим на уявних мапах європейців початку XIX століття. Орієнталізм як тип мислення та репрезентації південно-західних окраїн Російської імперії (The Northern Black Sea Region and Crimea on the European maps of the beginning of the XIX century. Orientalism as the way of thinking and representation of Southeastern peripheries of Russian Empire)

Martin-Oleksandr Kysly, PhD student, National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kyiv, Ukraine)

Crimean Tatars in Exile. Sociocultural aspects and Image of 'the Other' (Кримські татари у вигнанні: соціокультурні аспекти та образ Іншого)

Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair
Гульнара Бекірова, кандидатка політичних наук, авторка и ведуча програми «Тарих седасы» (Відлуння минулого) телеканалу ATR

16.30 **Перерва на каву/Coffee-break**

16.50 **Панель/Panel «Інакші у міському просторі: шляхи примирення в сучасному українському суспільстві»**

"The Others in the Urban Spaces: the Ways of Reconciliation in Nowadays Ukrainian Society"

Justyna Szymańska, PhD student, Institute of Ethnology and Cultural Anthropology, Faculty of History, University of Warsaw (Poland)

Empowerment, Change and Anti-Politics. Activism and Local Notions of Engagement in the Donbas

Monotown (Розширення прав і можливостей, зміни та анти-політика. Активізм і локальні визначення «залучення» у моно-місті на Донбасі)

Юлія Філіп'єва, магістр культурології, співавторка та координаторка проекту «Одіссея Донбас» (Київ, Україна)

«Одіссея Донбас: (не)можливий туризм» (“Donbas Odyssey: an (im)possible journey”)

Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair
Алла Петренко-Лисак, кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри галузевої соціології, соціологічний факультет Київського національного університету імені Т. Шевченка

18.00

Підсумкове
обговорення

18.20

/Conclusive
comments

Модераторка/Moderator **Олена Соболева**

-
- 09.30 **Лекція/Lecture** **Олена Стяжкіна**, докторка історичних наук, професорка, старша наукова співробітниця відділу історії України другої половини ХХ ст. Інституту історії України НАН України, засновниця громадського руху «Деокупація. Повернення. Освіта»
- Радянський hidden curriculum як елемент символічного обміну в культурній пам'яті українського суспільства (Soviet hidden curriculum as an Element of Symbolic Exchange in the Cultural Memory of Ukrainian Society)**
- Модераторка/Moderator **Тіна Полек**
-

11.00 **Перерва на каву/Coffee-break**

- 11.20 **Панель/Panel** **«Між інституційними кордонами та етичними викликами»**
- “In Between Institutional Borders and Ethical Challenges”
-
- Tetiana Storozhko**, PhD-student in the M. Hrushevsky Institute of Ukrainian Archaeography and Source Studies of National Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine)
- Interview as a Socio-Cultural Borderland: the Specificity of the Interaction between the Interviewer and the Roma Informants** (Інтерв'ю як соціокультурне пограниччя: специфіка взаємодії між інтерв'юером та респондентами Рома)
-

Катерина Литвин, кандидатка історичних наук, методистка Чернігівського обласного педагогічного ліцею

Між саном та наукою: професійні бар'єри в житті священиків (Between Orders and Research: Professional Barriers in Clergy's Life)

Diana Vonnák, PhD candidate in the Max Planck Institute for Social Anthropology (Halle, Germany), guest student at Durham University (UK)

Museum or Lavra? Debating Institutional Legacies in the Lviv Museum of Folk Architecture and Rural Life (Музей чи Лавра? Дискусія про інституційні спадщини у Львівському Музеї Народної архітектури та Побуту)

Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair:
Марина Гримич, докторка історичних наук, професорка, етнологиня, письменниця

12.40 **Обід/Dinner**

Адреса/Address: Ресторан Харчевня
«Дон Вісенте» вул. Григорія Андрущенко, 6 В.

13.40 **Практичне заняття**
/Practical class

Олег Бардяк, експерт програми стимулювання інвестицій в енергоефективність, ІFC (Група Світового банку)

Між бізнесом та наукою: презентації досліджень з використанням маркетингових підходів (Between Business and Academia: Research Presentations Applying the Marketing Approach)

Модераторка/Moderator **Олена Соболева**

15.10

Панель/Panel

«Україна (пост)радянська: уявні кордони та політика пам'яті»

“(Post)Soviet Ukraine: Imaginary Borders and Politics of Memory”

Володимир Бабка, кандидат політичних наук, молодший науковий співробітник Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»

Фронтири радянськості та політика пам'яті в Україні (Frontiers of Sovietness and Politics of Memory in Ukraine)

Mariia Symonova, Project Regional Moderator in Informational Project “EU is a choice of young generation of Ukraine” (Kyiv, Ukraine)

Out of the System Or out of Success: How Ukrainian Youth Relates Corruption on the Way to Personal Self-Realization and Success (Поза системою чи поза успіхом: як українська молодь ставиться до корупції на шляху до особистої самореалізації та успіху)

Світлана Маховська, кандидатка історичних наук, заступниця директора, завідувачка Музею-архіву народної культури Українського Полісся Державного наукового центру захисту культурної спадщини від техногенних катастроф (Київ, Україна)

Антропологія катастрофи: переосмислення досвіду українсько-російського та українсько-білоруського пограниччя (Anthropology of Disaster: Re-thinking the Experience of Ukrainian-Russian and Ukrainian-Belarus Borderlands)

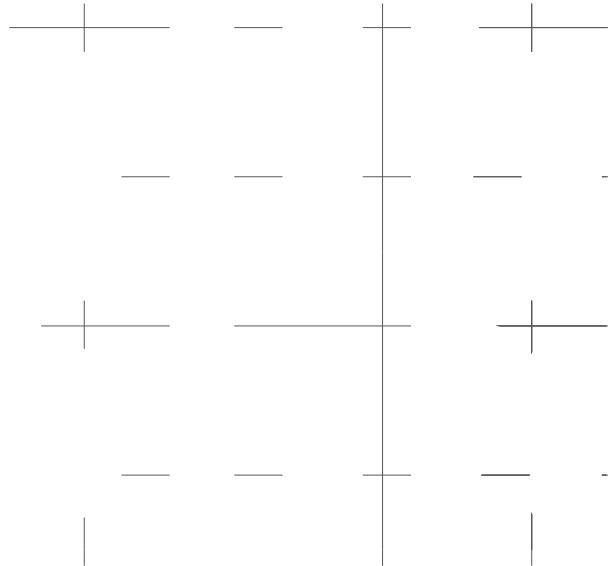
Дискутантка і голова панелі / Discussant and chair
Оксана Юркова, кандидатка історичних наук,
провідна наукова співробітниця Інституту історії
України НАН України

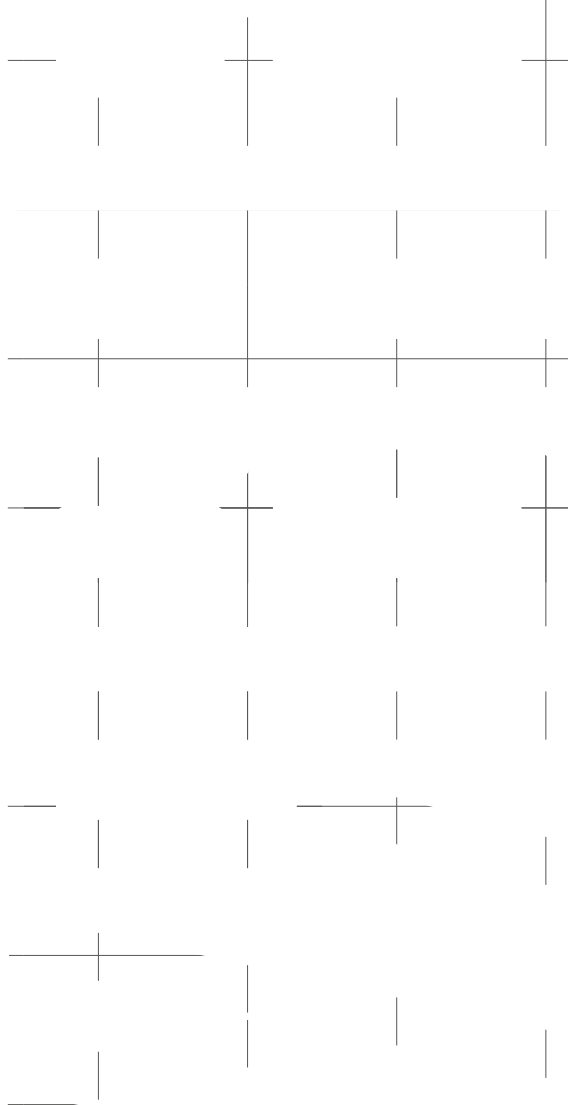
16.30

Підсумки семінару-практикуму / *Conclusive comments on the workshop*

17.30

Марина Гримич, докторка історичних наук, профе-
сорка, етнологиня, письменниця

Дизайн і верстка: Вероніка Косичук